

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/22/2014
Identifikačné číslo spisu:	5013200406
Dátum vydania rozhodnutia:	18.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5013200406.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: SARGO, s. r. o., IČO: 44 272 502, Riadok č. 1962/5, Ružomberok, zastúpený Mgr. Martinom Alušicom, advokátom, Madačova č. 1/A, Ružomberok, proti žalovanému: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny, Špitálska č. 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2013/5140, UPS/US1/OKRVK/KON/2013/20 zo dňa 21.02.2013, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/63/2013-45 zo dňa 18.12.2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/63/2013-45 zo dňa 18. decembra 2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na prvostupňovom súde

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom č. k. 21S/63/2013-45 zo dňa 18.12.2013 zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného č. 2013/5140, UPS/US1/OKRVK/KON/2013/20 zo dňa 21.02.2013 podľa § 250j ods. 2 písm. e) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že splnomocnený zástupca žalobcu JUDr. Radoslav Struhár nebol na ústne pojednávanie dňa 26.11.2012 predvolaný a ústne pojednávanie pred prvostupňovým správnym orgánom tak prebehlo v neprítomnosti zástupcu žalobcu, čím bolo porušené ust. § 21 ods. 2 a § 25 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), v spojení s § 33 ods. 1 a 2 Správneho poriadku. Vzhľadom na zistenie uvedenej vady v konaní, ktorá mala zásadný vplyv na zákonnosť rozhodnutia, považoval krajský súd za potrebné rozhodnutie žalovaného zrušiť z dôvodu, že žalobcovi bola odňatá možnosť konať pred správnym orgánom, keďže v rámci správneho konania sa splnomocnený zástupca žalobcu nemohol vyjadriť k vykonaným dôkazom na ústnom pojednávaní, nemohol klásť svedkom otázky a nemohol navrhnúť, ani vykonať ďalšie dokazovanie.

II.

Odvolaie

Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný včas odvolanie, v ktorom namietal, že až na pojednávaní dňa 18.12.2013 vzniesol právny zástupca žalobcu novú námietku, že na ústne pojednávanie dňa 26.11.2012 nebol predvolaný splnomocnený zástupca žalobcu. Žaloba žalobcu bola podaná na súd v zákonnej lehote, ale doplnenie návrhu právnym zástupcom na pojednávaní dňa 18.12.2013 už do tejto lehoty nespádalo. Žalovaný poukázal na § 250 ods. 1 a 2 O. s. p., podľa ktorého súd v správnom súdnictve preskúmava rozhodnutie a postup orgánu verejnej správy v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe, t. j. v medziach žaloby. Rozsahom tvrdení, uvedených v žalobe, je súd viazaný a nemôže ho prekročiť. V správnom súdnictve platí koncentračná zásada, keď žalobca môže žalobné dôvody síce meniť, avšak rozširovať ich môže len do konca lehoty na podanie žaloby. Po uplynutí tejto lehoty už nie je možné v priebehu konania vznášať ďalšie námietky a výhrady proti žalobou napadnutému rozhodnutiu, a to ani v replike na vyjadrenie žalovaného, ani na pojednávaní. K žalobným námietkam uplatneným po uplynutí lehoty na podanie žaloby správny súd nemôže prihliadnuť. Podľa názoru žalovaného je preto výlučne vecou žalobcu, aby stanovil medze súdneho prieskumu, a to tak po stránke kvantitatívnej (označením výrokov rozhodnutia, ktoré žiada preskúmať), ako aj kvalitatívnej (uvedením konkrétnych žalobných dôvodov). Krajský súd tak podľa názoru žalovaného nepostupoval v súlade so zákonom, keď sa pri preskúvaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia neobmedzil iba na žalobné dôvody a námietky uplatnené v zákonnej lehote. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského soudu zmenil a žalobu zamietol.

Žalobca sa k podanému odvolaniu vyjadril prípisom zo dňa 20.02.2014, v ktorom sa plne stotožnil s rozsudkom krajského soudu a zdôraznil, že postupom správneho orgánu mu bola odňatá možnosť konať pred správnym orgánom.

III.

Právne názory odvolacieho soudu

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského soudu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

V správnom súdnictve prejednávajú súdy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 250b ods. 1 O. s. p. sa žaloba musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak Zameškanie lehoty nemožno odpustiť.

Podľa § 250j ods. 1 a 2 O. s. p. ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (ďalej len „v medziach žaloby“) dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamieta. Súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie, ak po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v medziach žaloby dospel k záveru,

že

- a) rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- b) zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov,
- c) zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci,
- d) rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov,
- e) v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

V zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote na podanie žaloby sa striktnie uplatňuje tzv. koncentračná zásada na vyjadrenie všetkých žalobných dôvodov. Po uplynutí lehoty súd už neprihliada na prípadné rozšírenie dôvodov žaloby, pretože by išlo o podanie urobené po lehote stanovenej zákonom.

Žalobca v žalobe, podanej v lehote podľa § 250b O. s. p., nenamietal, že na ústne pojednávanie dňa 26.11.2012 nebol predvolaný splnomocnený zástupca žalobcu; v žalobe boli uvedené iné žalobné dôvody. Až na pojednávaní dňa 18.12.2013 právny zástupca žalobcu uviedol: „Vážení súd, v zásade všetky naše argumenty už boli povedané v žalobe a prípadne v rámci celého konania, takže v tejto chvíli potrebujem za dôležité zdôrazniť len jednu vec a tá súvisí priamo s ústnym pojednávaním, ktoré sa uskutočnilo dňa 26.11.2012. Dovolím si upriamiť pozornosť súdu na to, že na toto pojednávanie nebol pozvaný splnomocnený zástupca žalobcu, čím boli porušené zákonné práva podľa Správneho poriadku § 17 - právo na zastúpenie a tým aj právo na spravodlivý proces.“

Pokiaľ žalobca až na pojednávaní dňa 18.12.2013 rozšíril dôvody, pre ktoré považuje rozhodnutie žalovaného za nezákonné, prvostupňový súd nemal na tieto ďalšie dôvody prihliadať z dôvodu koncentračnej zásady, pretože pokiaľ žalobca chcel, aby aj tieto dôvody boli predmetom prieskumu, mal ich uviesť v žalobe v stanovenej zákonnej dvojmesačnej lehote, ktorá uplynula dňa 04.05.2013.

Na tomto mieste dáva odvolací súd do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Vzhľadom k tomu, že krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného č. 2013/5140, UPS/US1/OKRVK/KON/2013/20 zo dňa 21.02.2013 podľa § 250j ods. 2 písm. e) O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že splnomocnený zástupca žalobcu JUDr. Radoslav Struhár nebol na ústne pojednávanie dňa 26.11.2012 predvolaný a ústne pojednávanie pred prvostupňovým správnym orgánom tak prebehlo v neprítomnosti zástupcu žalobcu, pričom na uvedenú námietku krajský súd nemal prihliadať, keďže bola uplatnená až po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/63/2013-45 zo dňa 18.12.2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. v spojení s § 221 ods. 2 O. s. p. a § 250ja ods. 3 posledná veta O. s. p.).

Podľa § 226 O. s. p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude vec znova prejednať a o nej rozhodnúť v medziach podanej žaloby žalobcu zo dňa 04.05.2013.

Odvolací súd sa vzhľadom na vyššie uvedené pochybenie súdu prvého stupňa meritom veci nezaoberal.

Podľa § 224 ods. 3 O. s. p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci. O trovách tohto odvolacieho konania teda v zmysle § 224 ods. 3 O. s. p. v spojení s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O. s. p. rozhodne v novom konaní súd prvého stupňa.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.